

Nove knjige.

Mohorjeva družba v Celju je izdala Paul Ackerjevo povest »Ljubezen in dolžnost«. Ta lepa knjiga stane broširana 12 Din, v platno vezana 20 Din. Člani Mohorjeve družbe jo dobijo 25% ceneje, če jo naročijo naravnost pri Družbi sv. Mohorja v Celju.

Gospodje dušni pastirji so na deželi skorajda edini, ki se brigajo za naše ljudske odre. V preobilici stanovskih dolžnosti jim je strokovna pomoč nujno potrebna, če hočejo sedaj nemu času primerno tudi oder uporabiti za katoliško obnovo svojih župljanov. Zato morajo biti naročniki izdanj Založbe ljudskih iger. Za letno naročnino 60 Din dobijo mesečnik in štiri knjige (od teh ena z važno razpravo o osnovah katoliškega ljudskega teatra, ostale tri pa vsebujejo skupaj štiri duhovne igre). Zadoštuje navadna dopisnica na naslov: Tiskovno društvo v Kranju.

»Pevca«, glasilo Pevske zveze, ki je bil lani prenehal radi krize, bo letos zopet nadaljeval svoje delo. Izhajal bo ravno tako vsak drugi mesec, počenši s februarjem, in bo obsegal prav tako 8 strani literarnega dela s članki, poročili, oznanili itd. in 8 strani glasbene priloge. Cena mu ostane kljub krizi ista, to je letno z glasbeno prilogo vred 30 Din. Tudi odslej bo mogoče naročiti zborom poleg celotnega lista tudi posamezne priloge po 10 Din za vse leto. Prepisovanje not ne bo dovoljeno. Naj ne bo zbora, ne pevovodja, ki ne bi bil naročnik »Pevca«. Uredništvo je prevzel priznani skladatelj Matija Tomec, profesor v Št. Vidu nad Ljubljano, kamor je treba pošiljati vse dopise, namenjene uredništvu. Za glasbeno prilogo imamo pripravljenih poleg raznih drugih krepkih stvari zlasti lepe mladinske pesmi, ki bodo prav prišle mladinskim in ženskim zborom. Upravištvu poziva vse stare naročnike, ki še niso poravnali lanske naročnine za leto 1932, naj jo čimprej poravnajo, ker jim sicer ne bi poslali novega letnika. Prosimo, ostanite nam zvesti še dalje in pridobivajte novih naročnikov! Čim več naročnikov bo, tem boljši bo list!

Splav smrti.

V najbolj oddaljenih gorskih dolinah obmejnega ozemlja med kitajskimi južnimi pokrajinami in Tonkingom so še danes v navadi običaji, ki se nam dozdnevajo kruti, a jih spoštujejo celo tisti, ki so postali vsled njih žrtve.

Ako potujemo po Yünnanu ob rekah južno-zapadne pokrajine Kitajske, zapazimo, kako ženejo valovi predmet, ki je videti od daleč kakor kos lesa. Pri natančnejšem opazovanju skozi daljnogled razkrijemo, da gre za splav iz bambusovih palic, na katerega sta tesno privezana moški ter ženska. Če srečajo čolni, katerih je večkrat dosti na reki, opisani splav, se mu skrbno izognejo.

Hribovsko prebivalstvo Kitajske se drži še danes prastarega izročila. Eden od teh nepisanih zakonov daje možu oblast, nezvesto ženo z njenim ljubimcem privezati na splav in ju prepustiti toku reke. Na potovanje privezana ne dobiva s seboj niti drobtine kruha ter nobenega orožja. Zakonolomca čakata žeja ter glad. Po dnevu žge solnce na nagi trupli; če zapihlja večerni hlad, se pridružijo dnevnim mukam mirjade mušic. Tako plava splav naprej, da

ga konečno zagrabi vodopad ter ga požene v globino, kjer se razbijeta na ostrih skalah splav in obe človeški žrtvi. Če pa obsojenca ne zaideta v smrtonosni vodopad in ju žene usoda do izliva reke, ju čaka tamakaj še groznejša smrt. Med trstiko preži na nju tiger, iz blata krokodil!

Gorje onemu, ki bi se drznil, da bi priskočil na pomoč nesrečnežema! Zšel bi v nevarnost, da bi si nakopal sovražstvo vseh gorskih rodov in bi zapadel gotovi smrti. Domačini ne poznajo v tem oziru nobene šale.

Francoski konzulatni uradnik v Yünnanu, v glavnem mestu pokrajine Yünnan, je enkrat skusil, kaj je vmešavanje v kitajske običaje. Svoj izredni doživljaj je opisal Francoz v časopisu.

Uradnik se je peljal nekoč v čolnu, katerega je krmaril Kitajec. Navzdol po reki na ovinku so srečali mrtvaški splav. Videl je dva tesno zvezana človeka: krepkega hribovca in mlado ženo. Ker ni poznal groznega običaja, je zapovedal veslačem, naj usmerijo čoln proti splavu. Domačini so se ustavljali povelju, moral jih je prisiliti k pokorščini z grožnjami. Osvobodil je vezi smrti prepuščeni par. Z vprašanji je zvedel usodo obeh mladih. Dolgo sta se že ljubila. Lepega dne je bil njun ljubezenski sen presekan. Starši so prisilili hčerko, da je poročila proti volji poglavarja rodu. Stara ljubezen je bila močnejša od zakonske vezi. Oba zaljubljenca sta se shajala po tihem. Nekoč ju je presenetil glavar in po sklepu celotne vasi je bila izvršena nad njima predpisana sodba za zakonolomstvo. Tri dni ju je gnala reka med neznosno muko gladu in žeje.

Konzularni uradnik je hotel vzeti oba rešena seboj. Na njegovo srečo so mu odsvetovali tako početje, ki bi mu nakopalo maščevanje hribovskega prebivalstva. Zadovoljiti se je moral s tem, da je oba napojil ter nahranil in jima je dal na pot sabljo. Ko je hotel zopet stopiti v svoj čoln, se je zgodilo nekaj, česar ni bil pričakoval nikdo. Strašne smrti oteti mladi moški je pobral težak kamen in ga je pognal proti rešitelju z besedami: »To je za te, prokleti belokožec, ki si se drznil, prekršiti postave moje dežele!«

Na srečo je zgrešil kamen svoj cilj. Francoz se je vrnil v svoj čoln, bogatejši za doživljaj, in je prepustil oba obsojenca usodi, kateri se nista marala izogniti.

Poučno in zabavno.

Prve umetne bisere je napravil iz voska leta 1657 pariški izdelovatelj rožnih vencev Jaquin.

Stari Egipčani so že poznali brazde ali izdolbine, katere so obložili od vseh strani z debelimi kamenitimi ploščami in taki brazdi sta bili kot današnje tračnice položeni po vsaki cesti, ki je peljala iz kamenoloma. Po kamenitih udolbinah so prevažali iz kamenolomov najtežje skale.

V nekdanjem poljskem kraljestvu se je zgodilo večkrat, da so odločevali prepire za prestol s konjskimi dirkami. Če je bilo več kandidatov za kraljevi prestol, so napravili taistega za kralja, ki je odnesel zmago pri dirkanju. Nekaj tisoč let poprej so že prakticirali isto stari Perzijanci. Iz navedenih zgodovinskih dejstev je razvidno, kako važno vlogo je že igral dirkalni šport.

Na Francoskem je bil v veljavi v 19. stoletju tako strog gozdni zakon, da je bilo večje izsekavanje naravnost izključeno. Radi strogosti vrednost gozdov ni samo padla, ampak je rodila med podeželskim prebivalstvom do oblasti tako sovraštvo, da so prišli gozdni požari na dnevni red. V razdobju 1838—48 so uničili na Francoskem s požigi 40 tisoč ha gozdov v vrednosti 40 milijonov frankov.

Starorimskemu cesarju Avgustu je sporočil odposlanec iz Aragonije, da je zrasla na njemu posvečenem oltarju palma. Odposlanec je bil prepričan, da bo smatral cesar njegovo sporočilo za čudež, a ta je odgovoril: »Rast palme je dokaz, da sploh ne darujete na mojem oltarju!«

Priprava. »Zakaj ste poslali vašega fantka v gimnazijo in ne v kako tehnično srednjo šolo?« — »Hm, veste, dečko se mora učiti latinščine, ker hoče za vsako ceno postati lovec.«

Iz računstva. »Na 500 m dolgi cesti pripeljeta dva motociklista eden proti drugemu. Eden vozi z brzino 100 km, drugi 120 km na uro. Kje se srečata?« vpraša učitelj. — »V bolnišnici, gospod učitelj.«

Roka in noga. Višek žaloigre pomeni, ako prosí fant za roko oboževane deklice in zaide pri tem poslu v dotiko z očetovo nogo.

Mati: »Ali je že dolgo, kar je Karl iz šole doma?« — **Hčerka:** »Mislim da! Ga še sicer nisem videla, pa mačka je že dalje časa skrita pod posteljo.«

»Nehaj že vendar enkrat s prerekanjem, Tone! Pametnejši odneha.« — »Že poznam, že poznam ta pregovor! A tale moj sosed noče verjeti, da bi bil jaz bolj pameten.«

Ali si že obnovil naročnino?

»Slov. Gospodar« stane:

celoletno Din 32.—

polletno Din 16.—

četrtletno Din 9.—